

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 1b. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 12.

V Ljubljani, 30. junija 1899.

Leto XVI.

Obseg: Svetli likar. — Kako je zapisovati denarne prejemke in izdatke. — O pridelovanju mačkovec (inkarnatke). — Gnoj in gnojenje. (Dalje.) Vprašanja in odgovori — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

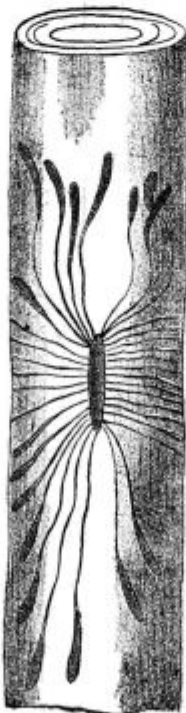
Svetli likar.

(*Scolytus pruni* Ratz.).

Ta črni, rjavokrili škodljivec z rdečkastimi tipalnicami zraste 3.5 do 4.5 mm dolg. Podoba 26. ga kaže povečanega. Redkejši je hruševi likar (*scolytus piri*), ki je nekoliko večji in ima ovratnik nekoliko daljši kakor je zadaj širok. Kadar po deblu in po vejah na češpljah, jablanah, kutinah, marelicah, breskvah, hruškah in češnjah, posebno tod, kjer izrastajo veje, opaziš luknjice, velike kakor iglina glavica, tedaj bo dobro, z nožem preiskati lub, belino in les, če so notri luknje in rovi. Hrostek se pokaže meseca maja in junija. Oplojena samica prevrta lub, se zavleče pódenj ter vanj in v belino izdolbe rov; dolg 8 do 12 cm in nekoliko kriv, na levo in na desno pa poklada jajca. Iz jajec se izvale ličinke, ki vsaka záse dolbejo postranke rove (podoba 27.) ter žive od črvojedine. Konci rogov se ličinke zabubijo, kadar dorastejo. Kadar opaziš, da se je pokazal ta škodljivec, požagaj takoj napadene veje ter jih takoj sežgi. Ako je na deblu le malo luknjic, namaži jih s cepilno smolo ali s katranom, ako pa so drevesa zelo napadena in bolehná, treba jih je posekati, les takoj razklati in takoj požgati. Nikakor bi ne bilo prav, les zložiti v drnico, kajti ličinke bi se tamkaj dalje razvijale, zabubile in izleteli bi zopet hrostki, ki bi iznova šli na drevje. Močno gnojenje s tekočim gnojem zgodaj spomladi tu in tam tudi po-

Podoba 26.

Podoba 27.

maga ugonobiti mlado zalego, kajti obilni sok jo zaduši. Raskavi likar (*scolytus rugulosus*) je prejšnjemu zelo podoben, toda mnogo manjši; on posebno rad živi pod lubom na vejah peškatega sadja, marelic in breskev. Pregarja se prav tako, kakor svetli likar.

Kako je zapisovati denarne prejemke in izdatke.

Za denarne prejemke in izdatke je treba imeti poseben zapisnik. Ta zapisnik, ki je izmed vseh najvažnejši, imenujemo blagajnično knjigo, tudi denarni dnevnik ali denarni zapisnik. Blagajnična knjiga je lahko urejena na različne načine. V njej se lahko zapisujejo denarni prejemki poleg izdatkov na eni in isti strani knjige, ali se pa zapisujejo prejemki posebej in izdatki posebej, in sicer prejemki na levi strani knjige, izdatki pa na desni. Tako urejena blagajnična knjiga se za naše potrebe najbolj priporoča, in sicer zaradi tega, ker so na ta način ločeni dohodki in stroški bolj pregledni, potem pa tudi zaradi tega, ker se pri taki uredbi ne pomotimo tako hitro, kadar vpisujemo prejemke in izdatke. Ako zapisujemo prejemke in izdatke na eni in isti strani, tedaj v predalih, ki stojita drug poleg drugega, potem se rado zgodi, da se po pomoti zapišejo prejemki med izdatke in nasprotno, izdatki med prejemke. Pri drugi uredbi so pa take pomote izključene. Za naše potrebe kaže potemtakem napraviti blagajnično knjigo po obrazcu števil. 1.:

Blagajnična knjiga. (Obrazec št. 1).

1899		P r e j e m k i	Znesek		1899		I z d a t k i	Znesek	
dan	mesec		gld.	kr.	dan	mesec		gld.	kr.
1.	januv.	Ostanek iz l. 1898 . . .	145	33	5.	januv.	Za zavarovanje gospodar- skih poslopij	9	50
10.	"	Za 2 prasiča, težka 285 kg po 36 kr.	102	60	7.	"	Kmetijski družbi za 20 q umetnih gnojil	60	—
12.	"	Za 30 l fižola po 7 kr. .	2	10	12.	"	Za rigolanje vinograda, 18 dnin po 45 kr. . .	8	10
16.	"	Za 140 l mleka po 7 kr.	9	80	15.	"	Črevljarju I. I. za obutev	5	50
25.	"	Za 10 hl pšenice po 8 gld.	80	—	15.	"	Za 2 q otrobov po 5 gl. 50 kr.	11	—
8.	februv.	Za 5 hl črnine po 28 gld., prodane v Ljubljano I. I.	140	—	16.	"	Za sol in svečavo . . .	1	20
12.	"	Za cenitev posestva N. . i. t. d.	3	—	18.	"	Za tobak in pijačo . . .	—	60
					19.	"	Za 2 lopati	1	—
					20.	"	Plačal obresti od dolga 1000 gld. po 6% . . .	60	—
					20.	"	Hlapcu I. I. predplačila .	3	—
					21.	"	Upravištvu „Kmetovalca“ za naznanila	1	50
					31.	"	Mesarju I. I. za meso v januvariju	3	20
							i. t. d.		

Blagajnična knjiga. (Obrazec št. 2).

1899		P r e d m e t	P r e j e m k i			1899		P r e d m e t	I z d a t k i					
dan	mesec		gospo- darski	zasebni	skupaj	dan	mesec		gospo- darski	zasebni	hišnega gospo- dinjstva	skupaj		
			gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.				gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	
1.	januv.	Ostanek iz leta 1898	—	—	145 33	145 33	5.	januv.	Za zavarovanje gospodar- skih stavb	9 50	—	—	—	9 50
10.	»	Za 2 prasiča, težka 285 kg po 36 kr.	102 60	—	—	102 60	7.	»	Kmetijski družbi za 20 q umetnih gnojil	60	—	—	—	60
12.	»	Za 30 l fižola po 7 kr.	2 10	—	—	2 10	12.	»	Za rigolanje vinograda, 18 dnin po 45 kr. . . .	8 10	—	—	—	8 10
16.	»	Za 140 l mleka po 7 kr.	9 80	—	—	9 80	15.	»	Črevljarju I. I. za obutev	—	—	5 50	—	5 50
25.	»	Za 10 hl pšenice po 8 gld. . . .	80	—	—	80	15.	»	Za 2 q otrobov po 5 gl. 50 kr.	11	—	—	—	11
8.	februv.	Za 5 hl črnine po 28 gld., pro- dane v Ljubljano	140	—	—	140	16.	»	Za sol in svečavo	—	—	—	1 20	1 20
12.	»	Za cenitev posestva	—	—	3	3	18.	»	Za tobak in pijačo . . .	—	—	60	—	60
		i. t. d.					19.	»	Za 2 lopati	1	—	—	—	1
							20.	»	Plačal obresti od dolga 1000 gld. po 6%	60	—	—	—	60
							20.	»	Hlapcu I. I. predplačila .	3	—	—	—	3
							21.	»	Upravništvu »Kmetovalca« za naznanila	1 50	—	—	—	1 50
							31.	»	Mesarju I. I. za meso v ja- nuvariju	—	—	—	3 20	3 20
									i. t. d.					

Blagajnična knjiga. (Obrazec št. 3).

A. Knjiga za dohodke.

1899		P r e d m e t	P r e j e m k i													
dan	mesec		polje- delstva		živinoreje		vinograd- ništva		sadjar- stva		splošno gospo- darski		zasebni		skupaj	
1.	januvarij	Ostanek iz l. 1898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145	33	145	33
10.	„	Za 2 prašiča, težka 285 <i>kg</i> po 36 kr.	—	—	102	60	—	—	—	—	—	—	—	—	102	60
12.	„	Za 30 <i>l</i> fižola po 7 kr.	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
16.	„	Za 140 <i>l</i> mleka po 7 kr.	—	—	9	80	—	—	—	—	—	—	—	—	9	80
25.	„	Za 10 <i>hl</i> pšenice po 8 gld.	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—
8.	februvarij	Za 5 <i>hl</i> črnine po 28 gld., pro- dane v Ljubljano J. J.	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	140	—
12.	„	Za cenitev posestva N. . . . . i. t. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—

B. Knjiga za stroške.

1899		P r e d m e t	I z d a t k i									
dan	mesec		polje- delstva	živino- reje	vinograd- ništva	sadjar- stva	za posle in delavce	splošno gospo- darski	hišnega gospo- dinj- stva	zasebni	skupaj	
5.	januvarij	Za zavarovanje gospodarskih stavb	—	—	—	—	—	9 50	—	—	9 50	
7.	"	Kmetijski družbi za 20 g umetnih gnojil	60	—	—	—	—	—	—	—	60 —	
12.	"	Za rigolanje vinograda, 18 dnin po 45 kr.	—	—	8 10	—	—	—	—	—	8 10	
15.	"	Črevljarju J. J. za obutev . .	—	—	—	—	—	—	5 50	5 50		
15.	"	Za 2 g otrobov po 5 gld. 50 kr.	—	11	—	—	—	—	—	11 —		
16.	"	Za sol in svečavo	—	—	—	—	—	1 20	—	1 20		
18.	"	Za tobak in pijačo	—	—	—	—	—	—	60	— 60		
19.	"	Za 2 lopati	—	—	—	—	—	1	—	1 —		
20.	"	Plačal obresti od dolga 1000 gld. po 6 %	—	—	—	—	—	60	—	60 —		
20.	"	Hlapcu J. J. predplačila . .	—	—	—	—	3	—	—	3 —		
21.	"	Upravništvu „Kmetovalca“ za naznanila	—	—	—	—	—	1 50	—	1 50		
31.	"	Mesarju J. J. za meso v janu- varju . . . . . i. t. d.	—	—	—	—	—	—	3 20	— 3 20		

Pripravne take blagajnične knjige se dobe pri tiskarjih in trgovcih, ki prodajajo popir, lahko si jih pa tudi sami napravimo, če sešijemo več pol popirja skupaj in če posamezne strani tako razčrtamo s svinčnikom ali s črnilom, kakor kaže obrazec.

Z vpisovanjem prejemkov in izdatkov v ta zapisnik začnemo s 1. januvarijem. Najprej zapišemo med

prejemke, kar je ostalo gotovine od prejšnjega leta, potem pa zapisujemo zaporedoma vse, kar plačamo ali kar prejmemo v blagajnico, najsi že prihajajo ti dohodki in stroški iz gospodarstva ali pa ne.

Pri tako urejeni blagajnični knjigi se pri vpisovanju prav nič ne ločijo gospodarski dohoki in stroški od zasebnih. Zaradi tega je treba koncem

leta za izračunjenje osebnega dohodka napraviti še posebej izpisek iz te knjige, s katerega povzamemo, koliko je šlo denarja za naše in koliko za gospodarske potrebe, in prav tako, koliko smo imeli zasebnih in koliko gospodarskih dohodkov.

To delo si pa tudi prav lahko prihranimo, ako blagajnično knjigo nekoliko drugače uredimo, ako razdelimo prejemke in izdatke v gospodarske in zasebne, kakor nam to kaže obrazec št. 2.

Pri prejemkih torej napravimo dva, oziroma tri predale, namreč predal za gospodarske prejemke, predal za zasebne prejemke in predal, v katerega zapišemo sploh vse prejemke skupaj.

K zasebnim prejemkom štejemo na pr. postranski zaslužek pri cinitvah, potem dedščine, obresti od posojil in druge slučajne dohodke.

Pri izdatkih imamo celo štiri predale; poleg tistih, kakor pri prejemkih, še predal za izdatke hišnega gospodinjstva. To je potrebno, ker imamo pri nas povsodi skupno gospodinjstvo, t. j. skupno kuho zase in za gospodarske posle. V ta predal zapišemo torej vse stroške za živila, ktera vžijemo skupno z gospodarskimi posli, torej stroške za sol, olje, sladkor, meso, moko, potem stroške za kurjavo in svečavo itd. V predal za zasebne izdatke pa zapišemo le to, kar smo potrosili zase, torej stroške za svojo obleko in obutev, stroške za odgojo otrok, za nakup sobne oprave, za časopise itd.

S tako urejeno blagajnično knjigo je delo koncem leta močno olajšano, ker imamo najvažnejše podatke za izračunjenje osebnega dohodka že sestavljene.

Blagajnična knjiga se pa za naprednega gospodarja da urediti še na drug način. Kakor smo čitali v zadnjem „Kmetovalcu“, želi davčni zakon, da se raznovrstni gospodarski prejemki porazdelijo po gospodarskih panogah, da se izve, koliko denarnega dohodka nam je dajalo poljedelstvo, koliko živinoreja, vinogradništvo itd. To je pa tudi nam v prid, ako vemo, koliko dohodkov in stroškov imamo pri važnejših kmetijskih panogah. In ker se da to izvesti v blagajnični knjigi, se priporoča za vse napredne gospodarje, da razvrste v blagajnični knjigi tudi gospodarske prejemke in izdatke po posameznih važnejših panogah. Uredbo take blagajnične knjige nam kaže obrazec št. 3.

Ker je pri taki uredbi treba več predalov za prejemke in izdatke, je še najbolje, da napravimo za dohodek poseben zapisnik, in najbo tako tudi za stroške, ali pa, da odločimo prednjo polovico blagajnične knjige za dohodke, zadnjo pa za stroške.

Koliko predalov nam je napraviti za gospodarske dohodke in koliko za stroške, to se ravna po tem, katerih panog denarni promet hočemo izkazati.

V obrazcu št. 3. vidimo poleg predalov za poljedelstvo, živinorejo, vinogradništvo in sadjarstvo tudi še predala „splošno gospodarski“ prejemki in izdatki. V ta predal se zapišejo vsi tisti prejemki, katerih ni moč pripisati kakim posebnim panogam. Ravno to velja tudi za „splošno gospodarske izdatke“. Med izdatki je napraviti tudi še poseben predal za posle in delavce (glej obrazec št. 3.).

Ako si blagajnično knjigo tako uredimo, potem ni treba nobene glavne knjige, ki bi posebej izkazovala denarni promet pri posameznih panogah. In to je tudi veliko vredno za praktičnega gospodarja, ki itak nima dosti časa v take svrhe.

Kar se še sicer tiče zapisovanja posameznih prejemkov in izdatkov v blagajnično knjigo, mi je opo-

zoriti naše gospodarje tudi na to, da naj se vse zapiše kolikor mogoče nakratko, da je manj pisarije.

Blagajnično knjigo sklepamo, naj je urejena po prvem, drugem ali tretjem načinu, koncem leta, lahko pa tudi koncem vsakega meseca. Za naše kmetijske potrebe zadostuje, ako jo sklepamo koncem leta.

Sklep blagajnične knjige obstoji v tem, da se seštejejo prejemki in izdatki in da se ti odštejejo od prejemkov. Ostanek, ki se pokaže, mora soglašati z ostankom gotovine blagajnici.

V obrazcu št. 2. in 3., kjer so prejemki in izdatki razvrščeni na več predalov, torej v več vrst, imajo ti, kakor se samo po sebi razume, znašati skupaj ravno tisto vsoto, katero dobimo v predalu „skupaj“.

Kako se sestavi račun za osebni dohodek s pomočjo blagajnične knjige, hočem napisati prihodnjič.

R.

O pridelovanju mačkovce (inkarnatke.)

Inkarnatka se pri nas navadno seje v ajdo, daje še jeseni dobro pašo, spomladi pa zgodnjo košnjo. Seje se v isto njivo potem proso ali se presadi tja pesa in zelje, tako da zemlja spomladi ne leži par mesecev prazna. Posebno važno pa je pri setvi inkarnatke, da se vzame vselej sveže, v istem letu pridelano seme, kajti na kaljivosti izgubi že drugo leto polovico, kar je mnogokrat povod, da v nekterih krajih ne uspeva. — Za 1 ha se potrebuje 15—20 kg semena. 1 kg stane 16—20 kr. — Torej radi nizke cene (za 1 mernik prostora kakih 30 kr.) in nizkih obdelovalnih stroškov se večinoma dobro splača sejati inkarnatko, čeprav so dohodki radi mraza negotovi. Kadar pa je mila zima, so dohodki zelo dobri, kakor so bili zadnja tri leta. Izdatno se košnja pomnoži, ako se pri setvi porabi 100 k žlindre in 100 kg kajnita na 1 oral, tedaj se tudi ni bati, da bi inkarnatka pozebla, ker dobro odraste pred zimo.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

XII.

Dušičnata in fosfornata gnojila.

Semkaj spadajo: kostna moka, ki jo že poznamo, peruvske gvano, ribje gvano, nadalje mešana gnojila, ki so sestavljena iz dušičnatih in fosfornatih gnojil, na pr. amonijakov superfosfat.

a) Peruvske gvano.

Gvanski skladi se nahajajo po majhnih otokih tihega morja in pa ob zahodnem obrežju južne Amerike. Ti otoki so namreč zavetišča in vališča ogromnih trop različnih pomorskih ptic. Iz odpadkov teh ptičev, iz njihovih trupel in iz njih hrane, obstoječe iz rib in iz drugih morskih živalij, ki jo znosijo skupaj, so nastali mogočni skladi tega gnoja. Vsled počasnega razkrajanja teh odpadkov v tropiški vročini je nastala zelo dušičnata organska tvarina. Če so taki gvanski skladi blizu morja, tako da jih oblivajo morski valovi, tedaj amonijakove in solitrovokisle soli izperejo iz gvana. Taka izlužena gvana se imenujejo potem gvanski fosfati.

Ptičji odpadki so mnogo vreden gnoj in so v primeri z govnom sesavcev zelo dušičnati; posušeni orlovi odpadki imajo na pr. do 38 odstotkov dušika v sebi. Trgovinsko gvano je bolj ali manj rjav prah, ki diši po amonijaku in ima v sebi 4 do 9 % dušika, 14

do 20 % fosforove kisline in 2 do 3 % kalija. Dušik je v njem večinoma kot amonijakova sol, ostanek kot soliter ali pa v organski snovi.

Peruvsko gvano, ki ima manj dušika v sebi, se navadno razkroji z žvepleno kislino in se imenuje potem gvanski superfosfat.

Sirovo gvano ima vse redilne snovi v primeroma lahko raztopni obliki v sebi, tako da se z gvanom uspešno gnoji jeseni za ozimino, pa tudi spomladi za žito, oljnate rastline in okopavine. Po vrhu (na glavo) se z gvanom ne sme gnojiti, ampak je je treba globoko podorati.

b) Ribje gvano.

Ribje gvano, ki je iz posušenih in zmletih, ali pa tudi iz izparjenih glav in hrbtov polenovke, ima v sebi 12 % fosforove kisline in 7 do 9 % dušika. To gnojilo deluje počasi in je zato pripravno za ozimino in za lahka tla.

XIII.

Kalijeva gnojila.

Že najstarejši narodi so poznali porabo lesnega pepela in tako tudi kalij. Pepeliko so izdelovali že pred tisočletji, s tem da so izluževali rastlinski pepel z vodo in so na ta način nastali lug izparivali. Rastlinski pepel je bil dolgo časa edino kalijevo gnojilo, ki pa se v poznejših časih ni tako pogosto rabilo, ker so različne obrti porabile večino lesnega pepela in iz njega narejeno pepeliko.

Šele po Leblankovi iznajdbi, da je iz kuhinjske soli delal sodo, so v veliko slučajih pepeliko nadomestili s sodo.

Gnojenje s kalijem je prišlo šele takrat do veljave, ko so leta 1858. zasledili ogromne sklade kalijevih solij v Štassfurtu (v pruskem vladnem okraju devinskem) ter so jih začeli v prid obračati. V Kalužu v Galiciji so leta 1854. našli sklad kalijeve soli, namreč kalijev klorek, pa je kmalu pošel. Pozneje so našli nad 25 m debelo plast precej čistega kajnita.

Pri otvoritvi solnega rudnika v Štassfurtu pa se je šlo le za kameno sol; kalijeve soli, ki so ležale nad njo, (zgornja stena) so pometali kakor nič vredne na kup in so jih imenovali trebež. Pozneje so pa izdelovali iz tega trebeža najdragocenejša kalijeva gnojila.

Za gnojenje prodajajo naslednje soli:

Karnalit se nahaja v jako debelih plasteh in sestoji iz kalijevega klorca, iz magnezijevega klorca in iz vode.

Kajnit se najpogosteje rabi za gnojenje s kalijem in sestoji iz žveplenokislega kalija, iz žveplenokislega magnezija, magnezijevega klorca in kamene soli. Kopljejo ga v solnih rudnikih v Štassfurtu in v Kalužu, ga očistijo kamene soli in zmeljejo.

Ker se kajnit pri ležanju sprime v večje kepe in bi ga bilo treba pred porabo zopet mleti, zato ga kaže mešati s šotnim drobnom.

Ako se v rudnikih pridobljene sirove soli predelajo, se dobe čistejša soli, tako iz karnalita kalijev klorek s 50 % kalija. Žveplenokisli kalij s 50 do 52 % kalija se dobi na ta način, da se razgreje kalijev klorek in žveplena kislina. Kot stranski proizvod se dobiva solna kislina, dočim žveplenokisli kalij ostane raztopljen. Ta se potem za prodajo zmelje.

Kakor razvidimo iz sestave sirovih kalijevih solij, imajo te znatne množine drugih solij v sebi, kakor na pr. kuhinjsko sol (kalijev klorek) magnezijev klorek in žveplenokisli magnezij. Pri gnojenju s sirovimi kalijevimi solmi delujejo te stranske sestavine na oglji-

kovokislo apno v tleh, in nastaja pri tem večinoma lahkoraztopni kalijev klorek, ki se pa po izgubi v talni vodi. Kalij je apno. Pri gnojenju s temi nečistimi solmi se zemlji jemlje apno, tako da se sirove kalijeve soli ne smejo rabiti brezmiselno, in je treba vsaj tudi z apnom gnojiti (20 q za 1 ha).

Gnojenje s kalijem je posebno hvaležno na srednje težki, peščeni in močvirnati zemlji, dočim na težkih ilovnatih tleh, ki imajo veliko kalija, sicer v težko raztopni obliki, ni bilo posebnih uspehov. Močvirnata in peščena tla, ki imajo le $\frac{1}{100}$ % kalija v sebi, ne morejo izhajati brez gnojenja s kalijem; na ilovnatih peščenih tleh z $\frac{1}{10}$ % kalija se gnojenje s kalijem še izplača.

Kalijeve rastline, namreč krmska in sladkorna pesa, krompir, tobak, stročnice morajo imeti kalij, in zemlji lahko vzamejo preveč kalija, če jih prepogosto sadimo, oziroma sejemo. Vinski trti, pesi in tobaku ne smemo gnojiti s kalijevim klorcem. Opazili so namreč, da sta imela grozdje in pesa vselej manj sladkorja v sebi, če so jima gnojili s tem gnojilom. Tobaka s kalijevim klorcem nikakor ne smemo gnojiti, že raje z žveplenokislim kalijem. Kar se tiče žita, sta ječmen in rž najbolj hvaležna za kalijev gnoj. Pri gnojenju travnikov je dobro, da se kajnit ali žveplenokisli kalij potrosi že v pozni jeseni (novembra, decembra), sploh, da se kalijeve soli raztrosijo kolikor mogoče dolgo časa pred prihodnjo setvijo. Kalijeve soli se lahko mešajo z vsakim gnojem in jih je treba podorati ali pa podvleči, nikakor pa se ne smejo s semenom skupaj spraviti v zemljo, ker bi ostre soli škodovala kaljenju.

(Dalje prihodnjič)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 94. Lansko vino v odprtem kozarcu čez nekaj ur sčrni, dočim se v zaprti posodi to ne zgodi. Kaj je temu vzrok in kako odpomore? (J. M. v T.)

Odgovor: V vinu je železo, katero se ob dotiki z zrakom spoji s črnelovino, in ta spojina je črno barvilo. Pretočite vino tako, da močno pride v dotiko z zrakom, in potem je očistite na običajni način.

Vprašanje 95. Pri nas bo letos veliko češpelj, zato hočem iz svojih in iz dokupljenih kuhati žganje. Ali je kakšna knjiga, ki popisuje kuhanje žganja, in kje se dobi dober in pravilno sestavljen žganjarski kotel? (T. J. v Š.)

Odgovor: Slovenske knjige o kuhanju žganja ni nobene, pač smo pa v „Kmetovalcu“ večkrat o tem pisali. Posebno Vas opozarjamo na sestavke v 12. in 13. št. „Kmetovalca“ iz l. 1894. Dobre kotle izdeluje kotlar Križnič v Kobaridu na Goriškem.

Vprašanje 96. Po ječmenu menim sejati ajdo. Ker mi primanjkuje blevskega gnoja, zato vprašam, s katerim umetnim gnojem naj gnojim ajdi, koliko se ga rabi, kje in počem se dobi? Kje dobim dobro ajdovo seme? (V. L. v A.)

Odgovor: Ajdi naj se gnoji s fosforovo kislino in s kalijem; zlasti zadnjega ajda veliko potrebuje. Fosforova kislina se da ajdi najbolje s kostnim superfosfatom, kalij pa s pepelom ali z žveplenokislim kalijem. Za vsak mernik semena vzemite 25 kg kostnega superfosfata in 100 kg pepela. Kajnit se ne sme rabiti, ker ima primesi raznih klorovih spojin, katere so ajdi škodljive, zato svarimo pred porabo kajnita pri ajdi. Kostni superfosfat dobite gotovo kje v Gorici, če ne, ga pa morete naročiti v kemijski tvornici v Hrastniku na Štajarskem. Umetna gnojila potresite po razorani njivi, potem jo prevlecite, posejte in seme

zopet zavlecite. — Ajdo imamo črno in sivo; kako dobro seme te ali one Vam more priskrbeti na pr. trgovec Jakopič v Ljubljani.

Vprašanje 97. Kako in kdaj je cepiti acaleje? (J. S. v B.)

Odgovor: Acaleja, kateri odpade jeseni listje, se cepi na „azalea pontica“, ona pa, ki je celo leto zelena, na „azalea indica“. Obe ti vrsti se razmnožujeta s potaknjenci ali s semenom. Cepi se z doklado, v vrhu pa v razklad. Cepiti je od julija do septembra v cvetičnjaku. Za cepiče se vzamejo napol olesenele mladike.

Vprašanje 98. Imam dobro rejene krave, ki imajo mnogo mleka. To mleko pa dá, kadar se skisa, zelo malo smetane in pod smetano je precej vode. Kaj je temu vzrok? (J. Z. pri sv. T.)

Odgovor: Tako mleko imenujemo „vodeno mleko“; vzroki so mu mnogi in različni. Navadno postane mleko vodeno, če krave dlje časa dobivajo malo redilno in vodeno krmo, slabo spravljeno in pokvarjeno seno, zmrzel ali gnil krompir in repo, ali pa malo tečno parjeno krmo. Ta napaka se pa tudi pokaže ob boleznih krav, kakor pri pljučnih boleznih in pri boleznih v prebavilih. Če je krma vzrok, se mora spremeniti ter je pokladati tečna krmila, ako je pa bolezen vzrok, se mora ta zdraviti. Na vsak način je dobro, prebavljanje pospešiti, in sicer tem potom, da se dajo govedi reči, ki prebavljanje oživijo. Vzemite na pr. 60 gr kalmuža, 60 gr encijana in 120 gr kuhinjske soli; vse to zmešajte in dajte kravi po trikrat na dan po eno žlico.

Vprašanje 99. Kako naj odpravim iz kurnika kurje uši, ki so kokošim zelo nadležne in celo smrtonosne? (A. Z. pri Sv. Š.)

Odgovor: To, kar se pri perutnini običajno imenuje uši ali kurjenci, so pravzaprav ptičje pršice. Napadene kokoši je treba mazati, zlasti ob grebenu in po nogah, koder se delajo grinje, s trpentinovim oljem, s petrolejem, z močno tobakovo vodo ali s čim drugim enakim. Istotako se mora skrbno osnažiti kurnik, in sicer z vročim lugom; če pa kurnik ni dosti vreden, je najbolje sežgati ga in narediti novega.

Vprašanje 100. Ali je dopuščeno prodajati pivo v zaprtih steklenicah v prodajalnah z mešanim blagom in ali se sme tako pivo v prodajalni piti? (O. S. v M.)

Odgovor: Obrtno napolnjevanje piva v steklenice v namen prodaje piva v steklenicah potrebuje posebnega dopustila (koncesije), če dotičnik ni že sam pivovar ali gostilničar. Prodaja piva v steklenicah v predpisoma zamašenih steklenicah je svoboden obrt, katerega pa imetnik kakega trgovskega obrta na drobno od 8. aprila t. l. naprej ne more brez dovoljenja zvrševati, temveč mora nameravano trgovino s pivom v steklenicah obrtnemu oblastvu izrečno priglasiti. Kdor pivo v steklenicah kupi, je sme izpiti, kjer hoče.

Gospodarske novice.

* Na občni zbor c. kr. kmetijske družbe, ki bo v četrtek, dne 13. julija t. l. dopoldne ob 1/2 9. uri v dvorani „Katoliškega doma“ v Ljubljani, opozarjamo še enkrat vse gg. ude ter jih prosimo, da se udeležijo zborovanja v obilnem številu.

* Plemene ovne bo družba oddajala meseca julija, ter opozarjamo na dotični razglas med uradnimi vestmi današnje številke.

* Umetna gnojila za gnojenje travnikov jeseni bo družba oddajala kakor druga leta, in sicer ceneje kakor lansko leto. Lansko leto je prišla zmes 18 odstotne Tomasove žindre in 12 1/2 odstotnega kajnita na 2 gld. 60 kr.

100 kg, letos bo pa stala zmes 18 % Tomasove žindre in 12 1/2 % kalijevega gnojila le 2 gld. 50 kr., in sicer v Ljubljani v družbenem skladišču, ali pa na koledvoru. — Opozarjamo, da stane danes 1 kg fosforove kisline v Trstu 16 kr., torej stane 18 odstotna Tomasova žindra 18 × 16, t. j. 2 gld. 88 kr. v Trstu, v Ljubljani pa 3 gld. 15 kr., ker znaša voznina iz Trsta do Ljubljane za vagon 27 gld. Naša družba bo pa Tomasovo žindro prodajala po 2 gld. 90 kr. metriški stot v Ljubljani, torej samo za 2 kr. dražje, kakor v Trstu. Kdor kupi Tomasovo žindro na odstotke, naj vpraša, ali cena velja za Trst ali katero drugo postajo, drugače bo varan v ceni.

* Tomasovo žindro, ki je tudi jako dobro gnojilo za ajdo, bo družba dobila prve dni julija, t. j., kakor hitro jo pripelje ladja v Trst žindra, ki jo bomo oddajali, bo 18 odstotna, ter bo stalo 100 kg 2 gld. 90 kr. pri družbi ali na koledvoru v Ljubljani. Notranjski naročniki, kateri naroče cel vagon, jo dobijo toliko ceneje, kolikor manj znaša voznina.

* Kot umetna gnojila za ajdo priporočamo Tomasovo žindro in kostni superfosfat, ki se pomeša z žveplenokislím kalijem ali pa s pepelom. Svarimo pa pred porabo kajnita, ki ima v sebi za ajdo škodljive klorove spojine, kar so lanske izkušnje pri nas kakor drugod očitno pokazale.

* Upravno poročilo glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske za l. 1898. je priloženo današnjemu listu.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 22. junija 1899.

Posvetovanje je vodil družbeni predsednik cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so pa bili: podpredsednik gosp. ravnatelj Francisek Povše ter odborniki gg.: grof Barbo, baron Lazarini, Lenarčič, Rohrman, dr. Romih, dr. pl. Wurzbach ter tajnik Pirc.

Glavni odbor je ukrenil vse potrebno glede občnega zbora, ki bo 13. julija t. l. ter je določil posebno sejo za predloge na dan pred občnim zborom.

Vsled poziva vis. c. kr. kmetijskega ministerstva se je odbor posvetoval o preustroju uprave družbenega kemijskega preskušališča ter je ukrenil staviti primerne predloge.

V enketo, katero je deželni zbor sklical za 30. junija t. l., da se posvetuje o premembi deželnega zakona za povzdigo živinoreje, je odbor izvolil gg.: barona Lazarinija, adjunkta Rohrmana, posestnika T. Tolazija in c. kr. okr. živinozdravnika T. Wirglerja.

Odbor se je izrekel za nameravano preložitve semnje v občini Brusnice ter za dovolitev novih semnje v Mokronogu.

Za nove ude so bili sprejeti gg.:

Šubelj Francisek, trgovec v Kamniku; Turk Francisek, posestnik v Šepuljah; Božič Josip, posestnik v Zarečju; Macarol Anton, posestnik in trgovec v Šepuljah; Macarol Anton, posestnik v Sv. Križu; Starec Jakob, posestnik v Sv. Križu; Vran Josip, posestnik v Tomaju; Jordan Ignacij, posestnikov sin v Zameškem; Dolinar Mijo, trgovec v Veliki Dolini; Wesner Dragica, gostilničarka v Lescah; Pavlovnik Anton, posestnik v Lescah; Celestina Josip, posestnik v Zavinah; Novak Janez, posestnik v Št. Lenartu; Dobravec Martin, posestnik v Češnjici; Pleterski Rudolf, posestnik in gostilničar v Mokronogu; Benigar Anton, posestnik v Trnovem; Kranjec Josip, župnik v Zibiki; Turk Anton ml., posestnik v Šepuljah; Krisper Josip Vincencij, zasebnik v Ljubljani; Tominec Blaž, nadučitelj v Globokem; Živic Josip, posestnik v Gočah; Mahorčič Matija, posestnik v Gočah; Curek Francisek, posestnik v Gočah; Kužnik Francisek, posestnik v Podliscu; Smolič Ivan, posestnik v Preski; Skube Francisek, posestnik in kovač v Dobrnjah

Vrce Josip, posestnik v Koritih; Smolič Francišek, posestnik v Koritih; Zupančič Ivan, posestnik na Dobravi; Kužnik Ivan, posestnik v Dobrnčah; Marinič Francišek, posestnik v Železnem; Kovač Francišek, posestnik v Zagorici; Kovač Anton, posestnik v Šahovcu; Vrce Francišek, posestnik na Dobravi; Cirman Anton, nadučitelj v Dobrnčah; Kaštigar Francišek, posestnik v Preski; Medved Ivan, kapelan v Dobrnčah; Glavan Francišek, posestnik v Vavbci Vasi; Žnidaršič Anton, posestnik na Kalu; Smolič Ivan, posestnik v Zagorici; Rajar Francišek, posestnik v Luži; Kužnik Josip, posestnik v Lokvah; Kaferle Ivan, posestnik v Občini; Krek Ivan, posestnik v Govejeku; Rustja Ivan, posestnik v Kamnjah; Bele Jera, posestnica v Črmošnicah; Zalokar Francišek, posestnik v Ločni; Puntar Josip, posestnik v Gorenjem Pijavškem; Oman Ivan, posestnik v Gojzdu; Brojda Jernej, posestnik v Gorelicah; Čeč Martin, posestnik na Bruniški gori; Zahrastnik Jernej, posestnik v Jagnjenci; Lekan Matija, posestnik v Vipavi; Krečič Josip, posestnik na Gočah; Cotelj Ivan, župnik v Karobji; Hüttner Dragotin, župnik v Rožeku; Jurca Francišek, posestnik in gostilničar v Podlipi; Miklič Anton, posestnik v Štatenberku; Zidar Jakob, posestnik v Gorelicah; Repše Ivan, posestnik v Jagnjenci; Knap Francišek, posestnik v Jagnjenci; Prnišek Martin, posestnik v Jagnjenci; Dimnik Matija, posestnik v Jagnjenci; Kovač Francišek, posestnik v Št. Jurju pri Svibnem; Knez Leopold, posestnik v Št. Jurju pri Svibnem; Trinker Marija, zasebnica v Ljubljani; Buchwieser Leon, graščinski oskrbnik v Radečah; Kuhar Anton, posestnik na Bregu; Petschauer Ivan, posestnik, trgovec in župan v Poljanici; Welz Anton, posestnik v Podkrajju; Zagorec Anton, posestnik v Žihovem Selu; Kos Tomaž, posestnik v Žalovcah; Funa Ivan, posestnik na Selu pri Štjaku; Mesar Jakob, posestnik v Jesenicah; Casagrande Angelj, posestnik v Ajdovščini; Jesenko Janez, posestnik v Škofji Loki; Lavrič Leon, posestnik v Škofji Loki; Krenner Alojzij, tvorničar v Škofji Loki; Lenček Niko, c. kr. notar v Škofji Loki; Sušnik Francišek, posestnik v Škofji Loki; Pavlič Josip, posestnik v Škofji Loki; dr. Arko Anton, okrožni zdravnik v Škofji Loki; Karlin Jurij, posestnik v Škofji Loki; Wolgemuth Jakob, posestnik v Trnju; Triler Gašper, posestnik v Virmašah; Porenta Francišek, posestnik v Virmašah; Triler Jernej, posestnik v Grencu; Kalan Anton, posestnik na Suhi; Cegnar Peter, posestnik v Škofji Loki; Sušnik Lovro, posestnik v Škofji Loki; Alič Ivan, posestnik na Godešču; Jamnik Andrej, posestnik v Škofji Loki; Turk Ivan, posestnik v Retjah; Kavčič Jernej, posestnik v Medvodah; Šubic Valentin, c. kr. poštar, podobar in posestnik v Poljanah; Povšnar Josip, posestnik v Kokri; Bralno društvo v Retečah; Šumah Valentin, župnik v Šmihelu; Milharčič Francišek, posestnik v Goričah; Pivk Ognjeslav, mizar v Dilcah; Škrjanec Anton, posestnik v Hruševju; Pavčič Francišek, posestnik v Gatini; Mislej Francišek, posestnik v Podbregu; Pavlin Alojzij, c. kr. veterinarski koncipist v Ljubljani; Jenko Jurij, posestnik in stavbenik na Jami.

Razglas kranjskim ovčarjem.

Podpisani odbor je ukrenil tudi letos porabiti državno podporo za ovčarstvo za nakup ovnov, ter bo v ta namen kupil in razdelil po deželi dobre plemene ovne bergamaške pasme.

Izkušnja je pokazala, da našim krajem izvrstno ugaja „bergamaško ovčje plemo“, imenovano tudi „velikansko planinsko plemo“. Prednosti tega plemena so hitra rast, velikost in teža, primerno dobra volna ter izvrstna sposobnost za pašo. Ovce tega plemena vsled slabih pašnikov v svoji domovini niso prav nič razvajene ter so utrjene zoper vse vremenske izpremembe.

Popisani odbor bo torej tudi letos oddajal te ovne, in sicer onim kranjskim ovčarjem ki vložijo prošnjo, v katerih je od dotične kmetijske podružnice potrjeno, da se precej pečajo z ovčjo rejo (navesti je število ovac) in ki se zavežejo:

- 1.) da plačajo, kadar prejmejo ovna, glavnemu odboru 5 gl.,
- 2.) da bodo sprejetega ovna imeli najmanj dve leti za plemo, kolikor dopušča umna ovčja reja.

Nekolekovane prošnje je vložiti

do 20. dne julija t. l.

pri dopisanem odboru.

Glavni odbor o. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vabilo

na občni zbor kmetijske podružnice v Nadanem Selu, ki bo v nedeljo, dne 2. julija t. l., po popoldanskem cerkvenem opravilu v šolskem poslopju.

SPORED:

- 1.) Poročilo tajništva.
- 2.) Volitev odbora.
- 3.) Razni predlogi.

Načelnistvo kmetijske podružnice v Nadanem Selu,
14. junija 1899.

K. Lenassi, načelnik.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Šmartnem pri Litiji, ki bo dne 2. julija t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih g. lg. Zoreta v Črnem Potoku.

SPORED:

- 1.) Otvoritev zborovanja.
- 2.) Poročilo tajnika.
- 3.) Poročilo blagajnika.
- 4.) Volitev 2 pregledovalcev računov.
- 5.) Izvolitev odposlanca k občnemu zboru v Ljubljano.
- 6.) Predlogi in nasveti.
- 7.) Volitev novega odbora.

Kmetijska podružnica v Šmartnem pri Litiji,
24. junija 1899.

J. Bartl, tajnik.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Preserju, ki bo v nedeljo, dne 2. julija t. l. popoldne ob 3. uri v šoli.

SPORED:

- 1.) Nagovor predsednika.
- 2.) Poročilo o računih.
- 3.) Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
- 4.) Razni nasveti.

Preserje, dne 23. junija 1899.

A. Likožar, t. č., načelnik.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice za ilirskobistriški okraj, ki bo dne 2. julija t. l. ob 3. uri popoldne v šoli v Trnovem.

Spored posvetovanja bo v zmislu § 32. družbenih pravil. Ob enem se bodo sprejemala naročila na umetna gnojila.

Podružnica v Il. Bistrici,
dne 19. junija 1899.

Zarnik, načelnik.

Urbančič, tajnik.

Vabilo

gospodom družabnikom kmetijske podružnice novomeške na občni zbor, ki bo v četrtek dne 6. julija t. l. ob 2 popoldne v spodnji sobani hiše kat. družbe rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu.

SPORED:

- 1.) Poročilo načelnika o delovanju podružnice.
- 2.) Poročilo blagajnika in predložitev računov.
- 3.) Volitev 2 odbornikov.
- 4.) Predlogi za družbeni občni zbor v Ljubljani.
- 5.) Volitev zastopnika za družbeni občni zbor v Ljubljani.

6.) Raznoterosti.

7.) Skupni ogled nove drevesnice, sadnega vrta in trtnice.

Odbor kmetijske podružnice v Novem Mestu,
dné 24. junija 1899.

Viljem Rohrman, načelnik.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske v Predsljah, ki bo v nedeljo dné 9. julija t. l. po popoldanski službi božji v šolskem poslopju.

S P O R E D:

1.) Nagovor načelnikov.

2.) Računsko poročilo o pretekli upravnici dobi.

3.) Posamezni predlogi.

P. n. podružnični udje se pozivljajo, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno.

Drag. Česnik, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Ribnici, ki bo v nedeljo, dné 9. julija t. l. po litanih v tukajšnji šoli.

S P O R E D:

1.) Poročilo načelnikovo o stanju podružnice.

2.) Volitev novega odbora in načelnika.

3.) Volitev zastopnika pri občnem zboru c. kr. kmetijske družbe.

4.) Razgovor o ustanovitvi sirarske in mlekarne zadruge.

5.) Razni nasveti.

Ribnica, dné 24. junija 1899.

Fr. Dolinar, načelnik.

V a b i l o.

Častiti udje kmetijske podružnice v Št. Vidu na Vipavskem se najuljudneje vabijo k občnemu zboru, ki bo dné 9. julija t. l. v občinski pisarni v Št. Vidu ob 4. uri popoldne.

S P O R E D:

1.) Poročilo načelnikovo.

2.) Poročilo blagajnikovo.

3.) Raznoterosti.

A. Žvanut, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske za Št. Peter in okolico, ki bo dné 9. julija t. l. popoldne ob 4. uri v šoli v Št. Petru.

S P O R E D:

1.) Poročilo o delovanju v preteklem letu.

2.) Potrditev letnega računa.

3.) Razdelitev diplom (družbenih) in raznega kmetijskega orodja med družabnike.

4.) Volitev zastopnika na občnem zboru v Ljubljani.

5.) Nasveti in predlogi udov.

V Št. Petru dné 24. junija 1899.

Iv. Zupan, načelnik.

V a b i l o.

Gg. udje brezovske kmetijske podružnice so vabljeni k podružničnemu občnemu zboru, ki bo dne 9. julija t. l. popoldne po krščanskem nauku v šoli.

S P O R E D:

1.) Pregledovanje računov.

2.) Volitev odbora za prihodnja tri leta.

3.) Priprave in posvetovanje za občni zbor c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

4.) Razni nasveti podružničnih udov.

Načelnništvo kmetijske podružnice na Brezovici.

Andrej Remškar, načelnik.

Št. 8927.

R a z g l a s.

Na podstavi člena V. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z 6. dné decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, **brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnega zapornega ozemlja nemške države, po katerem je razširjena pljučna kuga in sicer:**

iz vladnega okraja **Kvidin, Poznanj, Bromberg, in Devin** v kraljevini Pruski.

Ta prepoved stopi na mesto one vsled razpisa ministerstva za notranje stvari s 26. dné maja 1899. l. št. 17.546., oziroma s tuuradnim razglasom s 30. dné maja 1899. l. št. 8196., izdane prepovedi.

To se razglasa na podstavi razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dné junija 1899. l. št. 19.152, s tem pristavkom, da se bodo prestopki te **brezpogojne** uvozne prepovedi kaznovali po državnem zakonu s 24. dné maja 1882. l. št. 51., oziroma po § 46 občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 13. dné junija 1899.

Listnisa uredništva.

Fl. G. v L. Opeko mazati s karbolinejem nima nobenega pomena.

J. M. v T. Toplota, katero izžarja segreta zemlja, ni neobhodno potrebna za zoritev grozdja, kajti v vinskem podnebnju zore tudi visoko viseči grozdi. — Z odstranitvijo prsti dosežete tedaj uspeh, če jo toliko globoko odstranite, kolikor globoko se nahaja bramorjeva zalega.

A. S. v D. Če ob prodaji posestva, na katerem ste imeli vknjiženo terjatev, niste prišli do plačila, ne morete od deležnika, če pride poznej do premoženja, nič več iztirjati. — Druge terjatve ostanejo seveda veljavne.

F. K. v Št. R. Vedeti bi morali, zakaj se Vaša telica ne poja, potem bi Vam mogli dati svet. — Preberite dotične odstavke v knjigi družbe sv. Mohorja »Umna živinoreja«.

A. R. na C. Drob lesnega oglja nima nobene gnojne moči. Tak drob pač naredi težko in mrzlo ilovnato zemljo boljše, ker jo naredi rahlejšo.

I. J. v L. Vaše vprašanje se da rešiti le na podlogi listin in zemljiške knjige, v katerih so pasne pravice gotovo določene.

J. K. v D. Vodenica navadno ni bolezen sama zase, temveč je le posledica kake druge bolezni, zato Vam ne moremo dati sveta, kako je mogoče kravo obvarovati pred vodenico.

F. F. na R. Pojdite osebno v šolo na Grm, tam Vam bodo radi dali svet, kako ravnajte s tršjem.

J. Z. v D. Tudi Vam veljajo gorenje besede o telici, ki se neče pojati. — Da ima telica v vimenu mleko, čeprav ni breja, je prikazen, ki ni posebno redka. — Če bi bili dejali češpljeve pečke dovolj zgodaj v pesek kalit, bi Vam bile ozelenele že letos, tako bodo pa večinoma šele prihodnjo pomlad. — Da hruševe peske niso skalile, bo vzrok to, ker so bile slabe.

F. Z. v L. Na laške vloge Vam ni treba odgovarjati, ker laščina ni v naši deželi navaden jezik.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 1b. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 12. V Ljubljani, 30. junija 1899. Leto XVI.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 30. junija 1899. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 55.— kr. do gld. 60.— kr.; gorenjska repa gld. 29—30 kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.— kr.; konopno seme gld. 14.— kr. do gld. 14-25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 26.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.50 kr.; rudeči Hrvat gld. 8.— kr.; prepeličar (koks) gld. 10.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistene blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 10.— kr. do gld. 10.50 kr. brez dima sušene gld. 11.— kr. do gld. 11.50 kr.

Orehi domači: gld. 14.50 kr. do gld. 15.— kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. — kr. do gld. — kr.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po gld. 36.— kr. do gld. 40.— kr.

„težke od 30 do 40 kg „ 30.— „ „ 32.— „

„ lahke „ 30.— „ „ 32.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličjeve kože po gld. — 85 kr. do gld. 1.— kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 29 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.15 do 4.—

„ kun „ 12.— „ 13.— za par.

„ dihurjev „ 2.— „ 3.—

„ vidr „ 12.— „ 13.—

Kože zajcev po 20 do 22 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 28. junija 1899. Pšenica gld. 10.25 kr., rž gld. 8.25 kr., ječmen gld. 7.25 kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 8.50 kr., proso gld. 6.35 kr., tursica gld. 5.60 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 11.— kr., seno gld. — kr., slama gld. — kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 28. junija 1899. Pšenica gld. 9.50 kr., rž gld. 7.60 kr., ječmen gld. 7.80 kr., oves gld. 5.90 kr., tursica gld. 4.88 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

FR. ŠEVČIK,

puškar in trgovec z orožjem v Ljubljani

Židovska ulica št. 7.,

priporoča vsem prijateljem lova svojo veliko zalogo raznovrstnih pušk najnovejših sistemov, samokresov, patronov in drugo strelivo, nadalje prijateljem

ribolova

raznovrstne palice za ribnice, vsakovrstne vrvice (Schnüre), trnike, umetne muhe (Kunstfliegen mit einfacher und Doppelangel) itd. itd. (46—1)

Jajca za valjenje

od zanesljivo plemenitih kur

prodaja eno od Creve-Coeur po . . . . . 25 kr.

Velike grahnate Plymouth Rocks izvrstne jajčnice

po . . . . . 15 „

Lepo čopaste Houdan izvrstne jajčnice . . . . . 20 „

Velike Kokinkina rumene . . . . . 25 „

„ Dorking s srebrnim perjem . . . . . 20 „

Fazan domači, ali hišni . . . . . 25 „

Hamburške zlatoprižne kure, nesó skoz celo leto,

v naših krajih prva novost, po . . . . . 30 „

nadalje prodaja zanesljive harcarske kanarčke najplemenitejših vrst od 5—15 gld. pevce, samice pa po 2 gld.

IVAN KRANJC, veleposestnik v Št. Ilju

pošta Velenje, Stajersko. (24—7)

Manj ko 10 jaje se ne odpošlje.

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je podpisana trdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljši, ki se da dobiti, je jako trdo a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

Dolgot kos		cesarskega orla			križ s krajci.		
		5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2
	v pesteh	55	60	65	70	75	80
	v centimetrih	85	90	95	1'-	1'05	1'10

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr..

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njegovo stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerne nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(37-5)

F. Kajetan Ahačič

v Trziču na Gorenjskem.

Veliko in krasno posestvo,

je naprodaj (ali se dá v najem) v prav lepem in zdravem kraju blizu prijaznega trga na Spodnjem Štajerskem. Isto obstoji iz dvonadstropne, z opeko krite hiše in še iz 5 gospodarskih poslopij vse v prav dobrem stanu. Zemlja je prav lahka za obdelovati in jako rodovitna ter je primerno razdeljena v njive, travnike in gozde. Veliko sadnega drevja. Redi se lahko 20-22 glav goveje živine in toliko prašičev. V hiši se lahko vpelje prav dobra gostilna, posebno ob sejnih, ker ni nobene druge v bližini. K temu posestvu spada tudi še popolnoma nov, z opeko krit, mlin z dvema tečajema, kateri ima vedno d. sti vode in melitve. Mlin se pa tudi sam zase prodaja. (43-2)

Ceno in drugo se izve pri lastniku.

Kupci naj se kmalu oglasijo pri

Fr. ŠPAN-u v Zagorji.

P. Pilštanj pri Kozjem, Spodnje Štajersko.

Najboljši prašek za živino

je **Barthelovo klajno apno**; ono prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčjo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tverji trdo meso. (4-7)

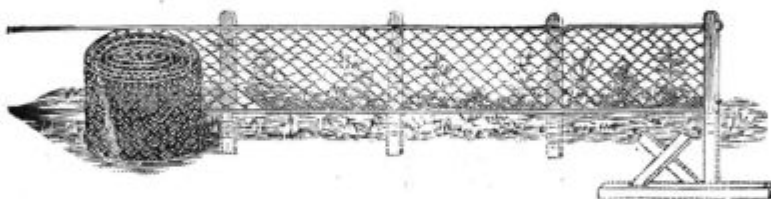
Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljatve po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Praktične in cene
žične ograje

Mrežaste modroce za
postelje

Evgen Ivanc, Sodražica (Kranjsko)

ponuja sl. občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, za prepreček v oknih in linah, za presipanje peska in gromozga, za noge snažiti i. t. d. Izdeluje in ima vedno v zalogi: elastične mrežaste modroce za postelje, medne in železne tkanine, za stroje, mlino, i. t. d. — vsakovrstna sita in rešeta za tovarne, mlino, čiščenje žita ter razne lesene izdelke za kuhinjo i. t. d.

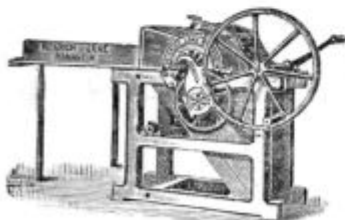
— Cenilnike na zahtevanje brezplačno! —

(11-9)

Jamči se za vsak stroj.

Najnižje cene.

Nad 200 strojev v zalogi.

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta.

Ker se bliža mlačev, opozarjava one posestnike, kateri si hočejo omisliti izvrstno mlatilnico, slamoreznico ali gepelj na najino bogato tovarniško zalogo in jih zagotavlja, da bode vsakdo ceneje in boljše postrežen, kakor da bi kupil direktno od kake tovarne, to pa sosebno radi tega, ker so najini stroji vsi preskušeni, predno se razpošiljajo.

Posebno pa še opozarjava na najino mlatilnico „Ljubljana“, katere so na pol ložje za goniti, kakor vsaka druga mlatilnica; pri vsem tem so pa veliko bolj jednostavno sestavljene in trpežne, tako da se ne pokvarijo z lepo.

Slednjič si dovoljujeva še priporočati najino bogato zalogo tromb in cevij za vodovode.

Cena mlatilnicam na rok ali z gepeljem je od 60 do 120 gld.; gepeljni z vsm skupaj (kompletni) od 75 do 130 gld. Za solidnost vseh strojev pa jamčiva. Na željo postavi kompletne garniture najin monter.

Železo, traverze, železniške šine, cement, nagrobne križe, štedilnike, okove za vrata in okna in vse v to stroko spadajoče stvari imava vedno v veliki zalogi in po najnižjih cenah na razpolago. (41-3)

Usojam si slav. občinstvu naznaniti, da prevzamem in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina itd.

Pošiljatve v omotih po 5 kg oddajam po pošti, one od 30 kg naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n. gg krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr. **morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje** itd. — Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni. — Cenike dopošljem radovoljno in brezplačno. — Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dati blagó po tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence. — Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan,

(42—3)

Trst, ulica S. Francesco št. 6.

F. P. VIDIC & drug.

Ljubljana, Prešernove ulice

priporočajo po najnižji ceni pripoznano najboljše kakovosti: zarezano strešno opeko (Strangfalz-ziegel) rudečo in črno; nadalje

zidarsko opeko;

Romancement, lastnega izdelka iz tovarne v Šmarci pri Kamniku; dovški Portland cement; vsakovrstne peči v raznovrstnih barvah in oblikah; šamotni in cementni tlak; cevi iz kamenine za stranišča in vodovode; ognjetrdno opeko, ter vse v stavbarsko stroko spadajoče predmete. (34—6)

Vsakovrstno opeko, (1—6)

kakor zarezano strešno opeko (Strangfalz-Dachziegel) in prešano zarezano opeko (Marseiller gepresste Dachziegel) navadno izdelano in s terom napojeno (črno) prodajata po najnižjih cenah

Knez & Supančič,

tovarna za opeko v Ljubljani.

KATHREINER-
Kneippova
sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. Pri živčnih, srcnih, žilodrecnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriiljubljenejša kavana pijača v stotisočero rodovinah. (1—6)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15—9)

☛ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☛

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) st. 104. (24)

Vsakovrstne jerbaze, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško posloppje. (64)

Med, pitanec, po 55 kr. kilogram prodaja Jak. Kuralt v Žabnici, pošta Škofja Loka. (93)

Gumi, najboljšje vrste, za zeleno cepljenje trt, razpošilja po 10 gld. kilogram — poštnine prosto — Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici na Dolenjskem. (102)

Osele z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (103)

Jajca za valjenje, od belih kokošij »Langshan«, ktera so bila opisana v 19. šte. »Kmetovalca« l. 1897.; prodaja Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. (105)

Hranilnica in posojilnica za Cerklje in okolico na Gorenjskem, obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %, ter daje posojila pod zadostnim porostvom. (109)

Med, pitanec, po 52 kr. kilogram prodaja Jan. Sajevec v Velesovem. Pošta Cerklje, Gorenjsko. (114)

Med, pitanec, po 54 kr. kilogram, prodaja Valentin Selan, čebelar na Trati, pošta Cerklje, Gorenjsko. (115)

Vino »Teran« l. in II. vrste prodaja in razpošilja od 56 litrov naprej Makso Ukmar, veleposestnik v Avbru, pošta Dutovlje pri Sežani. Cena po dogovoru. (117)

Tehnico (vago) v dobrem stanu, ktera je pripravna za govejo živino, in tudi za prasiče tehtati, želi kupiti Janez Repouš, v Št. Janžu, Dolenjsko. (123)

Mreže za okna in za pesek presejati izdeluje, po nizki ceni France Škander, mrežar v Št. Jurju pri Kranju. (124)

Mačkovo (inkarnatko), letošnjega pridelka, ima naprodaj Al. Bergant, posestnik v Št. Jurju pri Kranju (125)

Modra galica

se še dobi pri tvrdki (44—2)

Kavčič & Lilleg v Ljubljani,
Marijin trg.

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

ktere so sedaj tudi pri vojaki kot konjske uজে predpisane, so dvakrat močnejše od varjenih, zelo lahke in ceneje kakor vse druge verige

40—4

● Vzorci, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno. ●

Akcijska družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem
(popreje Goeppinger & Comp.)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.

Stroji za porabo sadja in izdelovanje mošta.

Stiskalnice za sadje in grozdje

s trajno delujočim dvojnim in pritiskom vravnajočim pritiskalom „Herkules“, ki zajamčeno opravi 20% več dela kakor koli druga stiskalnica.

Sadni in grozdni MLINI,

grozdni roblači,
popolne moštarnje, stalne
in vozeče,
stiskalnice in mlini za izdelovanje soka
iz malin, ribezla i t. d.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezanje
in ljupljenje sadja.

Najnovejše samedelujoče, patentovane trtne
škropilnice „Sifonija“.

Vse te stroje izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFARTH & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
na Dunaji, II. Taborstrasse št. 71.

Odklikovana z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.
Zastopniki in prekupei se iščejo. (40—2)

Važno za kmetijstvo!

**Doktor Trnkoczy-a redilna in hranilna štupa za
prašiče.**

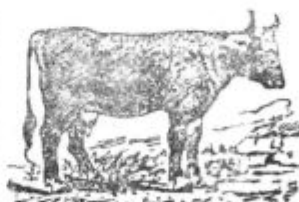
Najboljše redilno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi v tvorbo mesa in tolsče. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld. (5—4)

Varstvena znamka.

Doktor Trnkoczy-a redilna štupa za

živino

Varstvena znamka.

za notranjo rabo pri kravah in konjih. Rabi se skoraj 50 let z najboljšim uspehom, če živina neče žreti in da se zboljša mleko. — 1 zametek z navodom o uporabi 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gld.

**Doktor Trnkoczy-a redilna in hranilna štupa za
kuretnino.**

Najboljše zavarovano, redilno in dijetetično sredstvo za notranjo rabo, pospešuje tvorbo jajc. Za kure, purane, gosi, race itd. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld.

Varstvena znamka

Dobiva se
v lekarni Trnkoczy v Ljubljani,
Kranjsko.

Pismena ali pa z dopisnico za 2 kr. pod gorenjim naslovom vpo-
slana naročila se najlože in najceneje izvršujejo po pošti. V tem slučaju
se prosil natančnega naslova sprejemalčevega (ime, kraj, hišna številka,
zadnja pošta in dežela).

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je podpisana tvrdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljši, ki se da dobiti, je jako trdo a) zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

Dolžost kos		cesarskega orla				križ s krajci.		
		5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	
	v pesteh	55	60	65	70	75	80	
	v centimetrih	85	90	95	1'—	1'05	1'10	

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr..

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njegovo stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerne nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(37—4)

F. Kajetan Ahačič

v Trziču na Gorenjskem.

Modra galica

se še dobi pri tvrdki

(44—1)

Kavčič & Lilleg v Ljubljani,
Marijin trg.

Ekonom

kateri je dovršil nižjo kmetijsko šolo na Grmu in srednjo vinarsko in sadjarsko šolo v Klosterneuburgu

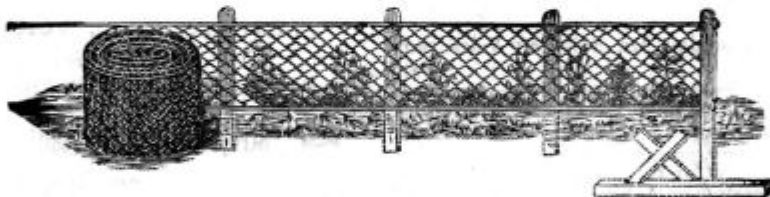
išče službe

v kateri bi se nadalje praktično izvežboval. Vojaščine prost. Zmožen slovenskega in nemškega jezika popolnoma. Vstop lahko takojšen.

Ponudbe naj se blagovolé poslati na upravnistvo „Kmetovalca“ pod naslovom „Ekonom“.

(39—2)

Praktične in cene
žične ograje

Mrežaste modroce za
postelje

Evgen Ivanc, Sodražica (Kranjsko)

ponuja sl. občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, za preprežek v oknih in linah, za presipanje peska in gromoz, za noge snažiti i. t. d. Izdeluje in ima vedno v zalogi: elastične mrežaste modroce za postelje, medne in železne tkanine, za stroje, mline, i. t. d. — vsakovrstna sita in rešeta za tovarne, mline, čiščenje žita ter razne lesene izdelke za kuhinjo i. t. d.

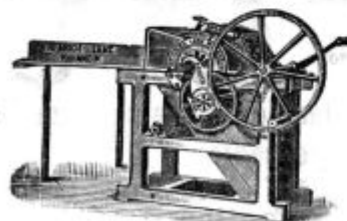
— Cenilnike na zahtevanje brezplačno! —

(11—8)

Jamči se za vsak stroj.

Najnižje cene.

Nad 200 strojev v zalogi.

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta.

Ker se bliža mlačev, opozarjava one posestnike, kateri si hočejo omisliti izvrstno mlatilnico, slamoreznico ali gepelj na najino bogato tovarniško zalogo in jih zagotavlja, da bode vsakdo ceneje in boljše postrežen, kakor da bi kupil direktno od kake tovarne, to pa posebno radi tega, ker so najini stroji vsi preskušeni, predno se razpošiljajo.

Posebno pa še opozarjava na najine mlatilnice „Ljubljana“, katere so na pol ložje za goniti, kakor vsaka druga mlatilnica; pri vsem tem so pa veliko bolj jednostavno sestavljene in trpežne, tako da se ne pokvarijo z lepo.

Slednjič si dovoljujeva še priporočati najino bogato zalogo tromb in cevij za vodovode.

Cena mlatilnicam na rok ali z gepeljem je od 60 do 120 gld.; gepeljni z vsim skupaj (kompletni) od 75 do 130 gld. Za solidnost vsih strojev pa jamčiva. Na željo postavi kompletne garniture najin monter.

Zezezo, traverze, železniške šine, cement, nagrobne križe, štedilnike, okove za vrata in okna in vse v to stroko spadajoče stvari imava vedno v veliki zalogi in po najnižjih cenah na razpolago.

(41—2)

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Vsakovrstne jerbaze, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslopje. (64)

Med, pitanec, po 55 kr. kilogram prodaja Jak. Kuralt v Žabnici, pošta Škofja Loka. (93)

Gumi, najboljše vrste, za zeleno cepljenje trt, razpošilja po 10 gld. kilogram — poštne prosto — Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici na Dolenjskem. (102)

Ose z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (103)

Brinja, isterskega, nad 100 met. stotov po najnižji ceni ima na prodaj Ivan Granduč v Povžanah št. 16., pošta Materija, Istra (postaja Herpelje-Kozina). (104)

Jajca za valjenje, od belih kokošij „Langshan“, ktera so bila opisana v 19. šte. „Kmetovalca“ l. 1897.; prodaja Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. (105)

Hranilnica in posojilnica za Cerklje in okolico na Gorenjskem, obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %, ter daje posojila pod zadostnim poročstvom. (109)

Bika, simentalca, križanega, 150 cm visok, 1 $\frac{1}{2}$ leta star, ima na prodaj Iv. Lavrenčič, posestnik na Vrhpolji pri Vipavi. (110)

Med, pitanec, po 52 kr. kilogram prodaja Jan. Sajevec v Velešovem. Pošta Cerklje, Gorenjsko. (114)

Med, pitanec, po 54 kr. kilogram, prodaja Valentin Selan, čebelar na Trati, pošta Cerklje, Gorenjsko. (115)

Vino „Teran“ I. in II. vrste prodaja in razpošilja od 56 litrov naprej Makso Ukmar, veleposestnik v Avbru, pošta Dutovlje pri Sežani. Cena po dogovoru. (117)

Slamorenica, pripravnica za roke in za gepelj, ima naprodaj po nizki ceni Janez Molj, župan in posestnik v Vogljah pri Kranju. (118)

Dva bika, pincgavske pasme, eden star 2 leti, drugi pa 18 mesecev, proda Anton Bilban, posestnik v Vodichah št. 94. Cena po dogovoru. (119)

Dva konja (šimeljna), prav lepo rejena, do 17 pestij visoka, za težko in lahko vožnjo, vredna nad 500 gld. sta zdaj naprodaj za 450 gld. — Več pove Franjo Šušteršič, c. kr. poštar v Črnomlju. (120)

Občinski sluga se sprejme takoj pri županstvu v Mošnjah. Prošnje poslati je županstvu v Mošnjah, pošta Radovljica. (121)

Kočija, lepa in močna je naprodaj pri grajsčinskem oskrbništvu v Podvinu, pošta Radovljica. (122)

Najboljši prašek za živino

je **Barthelno** klajno apno; ono prepreči izzavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. (4-6)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljate po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

ktere so sedaj tudi pri vojaki kot konjske uizde predpisane, so dvakrat močnejše od varjenih, zelo lahke in ceneji kakor vse druge verige.

(3-10)

—● Vzorci, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno. ●—

Akcijska družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem
(popreje Goeppinger & Comp.)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.

Jajca za valjenje

od zanesljivo plemenitih kur

prodaja eno od Brama po	10 kr.
Velike grahnate Plymouth Rocks izvrstne jajčnice po	15 »
Lepo čopaste Houdan izvrstne jajčnice	20 »
Velike Kokinkina rumene	25 »
» Dorking s srebrnim perjem	20 »
Fazan domači, ali hišni	25 »
Hamburške zlatoprižne kure, nesó skoz celo leto, v naših krajih prva novost, po	30 »

nadalje prodaja zanesljive harcarske kanarčke najplemenitejših vrst od 5—15 gld. pevce, samice pa po 2 gld.

IVAN KRANJC, veleposestnik v Št. Ilju

pošta Velenje, Stajersko. (24-6)

Manj ko 10 jajc se ne odpošlje.

— Stroj za porabo sadja in izdelovanje mošta. —

Stiskalnice za sadje in grozdje

s trajno delujočim dvojnim in pritiskom vravnajočim pritiskalom „Herkules“, ki zajamčeno opravi 20% več dela kakor koli druga stiskalnica.

Sadni in grozdni MLINI,

grozdni roblači,
popolne moštarnice, stalne
in vozeče,
stiskalnice in mlini za izdelovanje soka
iz malin, ribezla i t. d.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezanje in ljupljenje sadja.

Najnovejše samedelujoče, patentovane trtne škropilnice „Sifonija“.

Vse te stroje izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFARTH & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par na Dunaji, II. Taborstrasse št. 71.

Odlitkovana z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj.

Zastopniki in prekupci se iščejo. (45-1)

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je podpisana trdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljši, ki se da dobiti, je jako trdo a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

Dolgot kos		cesarskega orla			križ s krajci.		
		5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2
	v pesteh	55	60	65	70	75	80
	v centimetrih	85	90	95	100	105	110

Cena kr.:

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr.

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njegovo stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerne nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(37-3)

F. Kajetan Ahačič

v Tržiču na Gorenjskem.

JOSIP LEUZ

trgovec

(16-7)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji češki rožnik, češki onejidovec, beli okrogli češki krompir itd., nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo itd. itd.

Domača trdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju

izdeluje in prodaja po tovarniški ceni:

Najboljše in najcenejše travniške brane,

najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na krogel, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd.

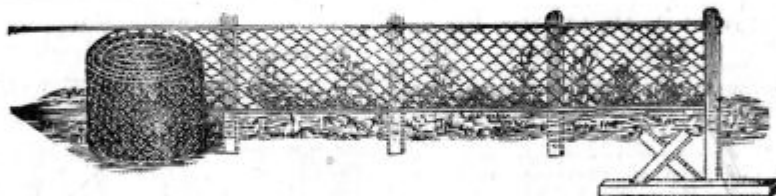
Najboljše možnarje za streljanje proti toči, kakor tudi v nalašč zato napravljene cilindre po prav solidni ceni. (14-3)

Prevzame v najboljšo in točno izvrško vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljitejšo in cenejšo popravo.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Praktične in cene
žične ograje

Mrežaste modroce za
postelje

Evgen Ivanc, Sodražica (Kranjsko)

ponuja sl. občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, za preprežek v oknih in linah, za presipanje peska in gromoz, za noge snažiti i. t. d. Izdeluje in ima vedno v zalogi: elastične mrežaste modroce za postelje, medne in železne tkanine, za stroje, mline, i. t. d. — vsakovrstna sita in rešeta za tovarne, mline, čiščenje žita ter razne lesene izdelke za kuhinjo i. t. d.

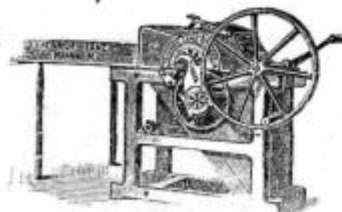
— Cenilnike na zahtevanje brezplačno! —

(11-7)

Jamči se za vsak stroj.

Najnižje cene.

Nad 200 strojev v zalogi.

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta.

Ker se bliža mlačev, opozarjajo one posestnike, kateri si hočejo omisliti izvrstno mlatilnico, slamoreznico ali gepelj na najino bogato tovarniško zalogo in jih zagotavlja, da bode vsakdo ceneje in boljše postrežen, kakor da bi kupil direktno od kake tovarne, to pa posebnost radi tega, ker so najini stroji vsi preskušeni, predno se razpošiljajo.

Posebno pa še opozarjajo na najine mlatilnice „Ljubljana“, katere so na pol ložje za goniti, kakor vsaka druga mlatilnica; pri vsem tem so pa veliko bolj jednostavno sestavljene in trpežne, tako da se ne pokvarijo z lepo.

Slednjič si dovoljujeva še priporočati najino bogato zalogo tromb in cevij za vodovode.

Cena mlatilnicam na rok ali z gepeljem je od 60 do 120 gld.; gepeljni z vsm skupaj (kompletni) od 75 do 130 gld. Za solidnost vseh strojev pa jamčiva. Na željo postavi kompletne garniture najin monter.

Železo, traverze, železniške šine, cement, nagrobne križe, štedilnike, okove za vrata in okna in vse v to stroko spadajoče stvari imava vedno v veliki zalogi in po najnižjih cenah na razpolago.

(41-1)

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Med, pitanec, po 55 kr. kilogram prodaja Jak. Kuralt v Žabnici, pošta Škofja Loka. (93)

Gumi, najboljše vrste, za zeleno cepljenje trt, razpošilja po 10 gld. kilogram — poštne prosto — Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici na Dolenjskem. (102)

Ose z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (103)

Brinja, isterskega, nad 100 met. stotov po najnižji ceni ima na prodaj Ivan Granduč v Povžanah št. 16., pošta Materija, Istra (postaja Herpelje-Kozina). (104)

Jajca za valjenje, od belih kokošij „Langshan“, ktera so bila opisana v 19. številu „Kmetovalca“ l. 1897.; prodaja Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. (105)

Na prodaj je 300 smrek debelih od 8—20 palcev in 5 oralov lepega in dolgega bukovega lesa, katerega polovica je debela od 15—20 palcev. Prostor za sekanje je 1 uro oddaljen od ceste. Več pove Anton Kržišnik, posestnik v Bukovem Vrhu, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (106)

Čoln, še popolnoma v dobrem stanu in za vsako rabo sposoben, 12 m dolg in 2 m širok je na prodaj pri Jožefu Gospodariču, posestniku na Logu, pošta Radna pri Sevnici. (108)

Hranilnica in posojilnica za Cerklje in okolico na Gorenjskem, obrestuje hranilne vloge po 4½ %, ter daje posojila pod zadostnim poroštvom. (109)

Bika, simentalca, križanega, 150 cm visok, 1½ leta star, ima na prodaj Iv. Lavrenčič, posestnik na Vrhpolji pri Vipavi. (110)

7 lepih, belih prasičkov po 8 tednov starih, angleške pasme, ima na prodaj Ivan Kušar, grajsčinski oskrbnik v Ravnah pošta sv. Peter na Krasu. (111)

2 žrebci, po 3 leta stare in obe breji so na prodaj pri Anton Krebelju v Ostrožnem brdu, pošta Prem, Notranjsko. (112)

Hiša, v Koprivi (glavarstvo Sežana), kjer bode v kratkem glavna ščacija nameravane državne železnice Trst-Predil, je na prodaj. Hiša je v lepem kraju ob glavni cesti, prikladna za vsako trgovino. Več se poizve v Trebčah št. 93, pošta Opčina pri Trstu. (113)

Med, pitanec, po 52 kr. kilogram prodaja Jan. Sajevec v Velesovem. Pošta Cerklje, Gorenjsko. (114)

Med, pitanec, po 54 kr. kilogram, prodaja Valentin Selan, čebelar na Trati, pošta Cerklje, Gorenjsko. (115)

Brizgalnica iz medi (Messingpumpe) za vodnjak, kakor tudi cevi in kamniti oklep iz nabrežinskega kamna, vse v jako dobrem stanu, ker se vsled vpeljanega vodovoda več ne rabi, prodaja po nizki ceni Jos. Gostiša v Logatcu. (116)

Najboljši prašek za živino

je **Barthelovo klajno apno**; ono prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčjo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. (4—5)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljatve po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Na prodaj so

tri lepa posestva

na slovenskem Koroškem: prvo v občini Kotmaraves, vredno 8000 gld., obsega 93 zaokroženih oralov; na leto 15½ polovnjaka sadnega mošta, za 3000 gld. senčnega gozda; drugo pri Grebinju, vredno 3500 gld., obsega 70 oralov, na leto 30½ polovnjaka sadnega mošta, in tretje v Borovljah, vredno 3000 gld., z enonadstropno hišo, kovačnico in velikim vrtom v sredini Borovelj, 1 oral gozda. — Gospodarska poslopja pri prvih dveh posestvih so v najboljšem stanu. Kupnine ni treba izplačati in ostane na posestvu zavarovana. — Več pove lastnik (35—3)

Janez Stangl,

stavninski podjetnik v Kotmarivesi (Köttmannsdorf) na Koroškem.

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

ktere so sedaj tudi pri vojaki kot konjske uজে prepisane, so dvakrat močnejše od varjenih, zelo lahke in ceneje kakor vse druge verige.

(40—2)

—● Vzorce, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno. —●

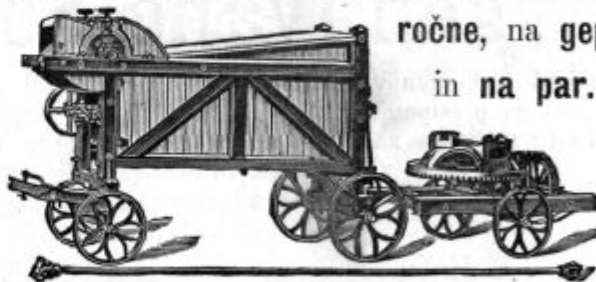
Akcijška družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem
(popreje Goeppinger & Comp.)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

ročne, na gepel
in na par.

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne. (20—3)

Stiskalnice za zeleno krmo; sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlinci za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trse in zelenjad „Syphonia“. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovan z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj. Zastopniki in prekupei se iščejo. (20—2)

Ustanovljeno leta 1872. — 600 delavcev.

Zahvala.

Dne 12. oktobra 1898 l. pogorelo mi je vse poslopje, ter v svoji brezbriznosti niti zavarovan nisem bil. — Gospod Franc Ksav. Sajovic v Kranju, kot glavni zastopnik »Dunajske zavarovalne družbe« prosil je za mé pri omenjeni družbi podpore, ktera mi je v resnici darovala 600 kron. — Za to velikodušno darilo veže me hvaležna dolžnost »Dunajski zavarovalni družbi« se tem potom najtopleje zahvaliti, ter isto vsakemu gospodarju najtopleje priporočam.

V Tupalčah, 25. sušca 1899.

Janez Dolinšek vulgo Kapovec.

Potrjuje župništvo Preddvor.

Ivan Debelak, župnik.

Potrjuje županstvo Št. Jurij pri Kranju.

Ivan Barle, župan.

Jak. Kozelj, Mart. Rogel, Franc Brolih,
občinski svetovalec. (31—2)

Ekonom

kateri je dovršil nižjo kmetijsko šolo na Grmu in srednjo vinarsko in sadjarsko šolo v Klosterneuburgu

➡ išče službe ➡

v kateri bi se nadalje praktično izvežboval. Vojaščine prost. Zmožen slovenskega in nemškega jezika popolnoma. Vstop lahko takojšen.

Ponudbe naj se blagovolé poslati na upravnništvo »Kmetovalca« pod naslovom »Ekonom«.

(39 - 1)

F. P. VIDIC & drug.

Ljubljana, Prešernove ulice

priporočajo po najnižji ceni pripoznano najboljše kakovosti: zarezano strešno opeko (Strangfalz-ziegel), nadalje rudečo in črno

zidarsko opeko;

Romancement, lastnega izdelka iz tovarne v Šmarci pri Kamniku; dovški Portland cement; vsakovrstne peči v raznovrstnih barvah in oblikah; samotni in cementni tlak; cevi iz kamenine za stranišča in vodovode; ognjetrdno opeko, ter vse v stavbarsko stroko spadajoče predmete. (34—3)

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

katere so sedaj tudi pri vojaki kot konjske ujezde predpisane, so dvakrat močnejše od varjenih, zelo lahke in ceneje kakor vse druge verige.

(40 - 1)

◀ Vzorce, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno. ▶

Akcijška družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem
(popreje Goeppinger & Comp.)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi
Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II./, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15—6)

➡ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ➡

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Vsakovrstne jerbace, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslopje. (64)

Med, pitanec, po 55 kr. kilogram prodaja Jak. Kuralt v Žabnici, pošta Škofja Loka. (93)

Škupe, za streho krit, več stotov, ima naprodaj Jos. Jenko, posestnik na Zgornjem Brniku, pošta Cerklje, Gorenjsko. (98)

1000 butar za kurjavo je naprodaj v Babendolu. Več pove Lovro Florjancič na Poljanah št. 4., pošta Št. Vid pri Ljubljani. (101)

Gumi, najbolje vrste, za zeleno cepljenje trt, razpošilja po 10 gld. kilogram — poštine prosto — Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici na Dolenjskem. (102)

Osele z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (103)

Brinja, isterskega, nad 100 met. stotov po najnižji ceni ima naprodaj Ivan Granduč v Povžanah št. 16., pošta Materija, Istra (postaja Herpelje-Kozina). (104)

Jajca za valjenje, od belih kokošij »Langshan«, ktera so bila opisana v 19. številu. »Kmetovalca« l. 1897.; prodaja Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. (105)

Na prodaj je 300 smrek debelih od 8—20 palcev in 5 oralo v lepega in dolgega bukovega lesa, kterelega polovica je debela od 15—20 palcev. Prostor za sekanje je 1 uro oddaljen od ceste. Več pove Anton Kržišnik, posestnik v Bukovem Vrhu, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (106)

Blk, plemenjak, belansko-pincgavske pasme, jako lep, 20 mesecev star je naprodaj pri Janezu Černetu v Zgornji Šiški št. 25 pri Ljubljani. Cena po dogovoru. (107)

Čoln, še popolnoma v dobrem stanu in za vsako rabo sposoben, 12 m dolg in 2 m širok je na prodaj pri Jožefu Gospodariču, posestniku na Logu, pošta Radna pri Sevnici. (108)

Hranilnica in posojilnica za Cerklje in okolico na Gorenjskem, obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %, ter daje posojila pod zadostnim poroštvom. (109)

Bika, simentalca, križanega, 150 cm visok, 1 1/2 leta star, ima na prodaj Iv. Lavrenčič, posestnik na Vrhpolji pri Vipavi. (110)

7 lepih, belih prasičkov po 8 tednov starih, angleške pasme, ima naprodaj Ivan Kušar, grajščinski oskrbnik v Ravnah pošta sv. Peter na Krasu. (111)

2 žrebci, po 3 leta stare in obe breji so naprodaj pri Anton Krebelju v Ostrožnem brdu, pošta Prem, Notranjsko. (112)

Jajca za valjenje

od zanesljivo plemenitih kur

prodaja eno od Brama po	10 kr.
Velike grahnate Plymouth Rocks izvrstne jajčnice po	15 »
Lepo čopaste Houdan izvrstne jajčnice	20 »
Velike Kokinkina rumene	25 »
» Dorking s srebrnim perjem	20 »
Fazan domači, ali hišni	25 »
Hamburske zlatoprižne kure, nesó skoz celo leto, v naših krajih prva novost, po	30 »

nadalje prodaja zanesljive harcarske kanarčke najplemenitejših vrst od 5—15 gld. pevce, samice pa po 2 gld.

IVAN KRANJC, veleposestnik v Št. Ilju
pošta Velenje, Stajersko. (24—5)

Manj ko 10 jajc se ne odpošlje.

Na prodaj so

tri lepa posestva

na slovenskem Koroškem: prvo v občini Kotmaraves, vredno 8000 gld., obsega 93 zaokroženih oralo; na leto 15 1/2 polovnjaka sadnega mošta, za 3000 gld. senčnega gozda; drugo pri Grebinju, vredno 3500 gld., obsega 70 oralo, na leto 30 1/2 polovnjaka sadnega mošta, in tretje v Borovljah, vredno 3000 gld., z enonadstropno hišo, kovačnico in velikim vrtom v sredini Borovelj, 1 oral gozda. — Gospodarska poslopja pri prvih dveh posestvih so v najboljšem stanu. Kupnine ni treba izplačati in ostane na posestvu zavarovana. — Več pove lastnik (35—2)

Janez Stangl,

stavninski podjetnik v Kotmarivesi (Köttmannsdorf) na Koroškem.

V najem za več let,

se daje hiša z koncesijo trgovine, gostilne in žganjetoča v Razdrtem, kjer bode v kratkem ščacija nameravane železnice Ajdovščina-Vipava. Hiša je poleg farne cerkve, v sredi vasi, na najlepšem kraju ob glavni cesti.

Natančnejši pogoji poizvedo se pri

Franc Tratnik-u,

(36—2)

trgovcu v Dolenjivasi, pošta Cerknica, postaja Rakek.

Važno za kmetijstvo!

Redilna in hranilna ščupa za

prašiče.

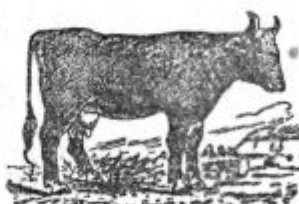
Najboljše redilno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi v tvorbo mesa in tolsče. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld. (5—3)

Varstvena znamka.

Redilna ščupa za

živino

Varstvena znamka.

za notranjo rabo pri kravah in konjih. Rabi se skoraj 50 let z najboljšim uspehom. Če živina neče žreti in da se zboljša mleko. — 1 zametek z navodom o uporabi 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gld.

Redilna in hranilna ščupa za

kuretnino.

Najboljše zavarovano, redilno in dijetetično sredstvo za notranjo rabo, pospešuje tvorbo jajc. Za kure, purane, gosi, race itd. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld.

Varstvena znamka.

Dobiva se v lekarni Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Pismena ali pa z dopisnico za 2 kr. pod gorenjim naslovom vpošlana naročila se najlaže in najceneje izvršujejo po pošti. V tem slučaju se prosí natančnega naslova sprejemalčevega (ime, kraj, hišna številka, zadnja pošta in dežela).